

KORRALDUS

Mädara liivakarjääri keskkonnanaloo andmisest keeldumine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48 ja § 55 lõike 2 punkti 11, haldusmenetluse seaduse § 61 lg 1 ning tuginedes Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse 31.08.2022 otsusele nr 36, Kliimaministeeriumi 19.08.2025 kirjale nr 14-6/25/3171-6, **otsustab** Keskkonnaamet:

1.1 Keelduda ettevõttele Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048) Mädara liivakarjääri keskkonnanaloo andmisest.

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnanaloo taotluse läbivaatamine

Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Rapla maakond, Rapla vald, Lipa küla, Kuivati) esitas 07.06.2022 Keskkonnaametile keskkonnanaloo taotluse T-KL/1013348 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 07.06.2022 numbriga DM-120426-1; edaspidi *taotlus*).

Taotletav mäeeraldis paikneb Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Mädara külas Mädara maardlas (registrikaart nr 973), riigi omandis oleval Vändra metskond 3 kinnistul (katastriüksuse tunnus 93002:005:0269), mille valitsejaks on Kliimaministeerium ja volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava mäeeraldise pindala on 12,77 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 23,53 ha.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Mädara liivamaardla täiteliiva aktiivse tarbevaru 1, 2, 3 ja 4 plokke, hõlmates 3 ja 4 plokke osaliselt. Maavara aktiivne tarbevaru on 788,60 tuh m³ ja

kaevandataav varu 654,80 tuh m³. Maavara kavandataav kasutusvaldkond on ehitus ja teedeehitus. Taotletav keskmine tootmismaht aastaks on 47 tuh m³. Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks. Korrastamise suunaks on tehiseveekogud ja metsamaa.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maa- ja Ruumiamet 14.06.2022 nr 9-3/22/10578-2).

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad täielikult maaparandussüsteemiga, mille kood maaparandussüsteemide registris on 6112890020090001. Taotlusele on lisatud Põllumajandusameti kooskõlastus.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 07.06.2022 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt (Riigilõivuseaduse 06.06.2022 – 17.06.2022 kehtinud redaktsioon).

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandataav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Kaevandamisloa menetlusse võtmine on 04.07.2022 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 14.06.2022 kirjaga nr DM-120426-2 kaevandamisloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Taotluse avalikustamise käigus ei laekunud ettepanekuid ega vastuväiteid.

MaaPS § 49 lõike 6 alusel saatis Keskkonnaamet 04.07.2022 kirjaga nr DM-120426-4 Mädara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse kohalikule omavalitsusele (Põhja-Pärnumaa vald) arvamuse avaldamiseks. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu keeldus 31.08.2022 otsusega nr 36 keskkonnaloa andmisega (registreeritud KOTKAS-s 13.09.2022 nr DM-120426-5).

Sokkel Karjäärid OÜ pöördus Keskkonnaameti poole 30.09.2022 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 03.10.2022 nr DM-120426-6), taotledes menetlustähtaja pikendamist ning riigi huvi väljaselgitamist Mädara liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotluse menetluse raames. Lisaks andis Sokkel Karjäärid OÜ teada, et esitas 28.09.2022 kaebuse

Tallinna Halduskohtule valla 31.08.2022 otsuse nr 36 õigusvastaseks tunnistamiseks ning vastustaja kohustamiseks kaevandamisloa taotluse suhtes uuesti arvamuse andmiseks kahe kuu jooksul kohtuotsuse jõustumisest.

Keskkonnaamet saatis 04.10.2022 kirja nr DM-120426-7 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile välja selgitamaks, kas riigil on huvi Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse osas.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teatas 04.11.2022 kirjaga nr 17-1/2022/6143-2, et riigil puudub hetkel majandushuvi Mäbara liivakarjäärist maavara kaevandamisele (registreeritud KOTKAS-s 07.11.2022 nr DM-120426-10).

Keskkonnaamet saatis 07.11.2022 kirja nr DM-120426-11 Keskkonnaministeeriumile välja selgitamaks, kas riigil on huvi Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse osas.

Keskkonnaministeerium teatas 13.11.2022 kirjaga nr 13-1/22/4967-2, et riigil ülekaalukas riigi huvi käesoleval hetkel puudub (registreeritud KOTKAS-s 14.11.2022 nr DM-120426-12).

Keskkonnaamet edastas 14.11.2022 ettevõttele Sokkel Karjäärid OÜ kirja nr DM-120426-13, millega teavitas, et Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluses esineb MaaPS § 55 lõike 2 punktis 10 sätestatud loa andmisest keeldumise alus ning palus kaaluda taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 2 nädala jooksul kirja kättesaamisest alates.

Sokkel Karjäärid OÜ saatis 28.11.2022 Keskkonnaametile kirja (registreeritud KOTKAS-s 28.11.2022 nr DM-120426-14), kus teatas, et on koostamas analüüsi varustuskindluse kohta ja edastab selle Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile koos taotlusega. Samuti palus Sokkel Karjäärid OÜ, et Keskkonnaamet jätkaks menetlusega ning koostaks KMH eelhinnangu kokkulepitud tähtjaks (s.o 06.02.2023).

Keskkonnaamet esitas ettevõttele Sokkel Karjäärid OÜ 29.11.2022 kirja nr DM-120426-15, millega oli seisukohal, et ei pea hetkel menetluse käiku arvestades asjakohaseks jätkata töömahuka eelhinnangu koostamisega ning ootab ära lõplikud vaidluste tulemused kohaliku omavalitsusega.

Sokkel Karjäärid OÜ saatis 09.01.2023 Keskkonnaametile kirja (KOTKAS-s 10.01.2023 nr DM-120426-16), kus esitas taotluse KMH eelhinnangu koostamiseks 30 päeva jooksul.

Keskkonnaamet esitas ettevõttele 17.01.2023 vastuskirja nr DM-120426-17, millega märkis, et kuna Sokkel Karjäärid OÜ esitas vaide kohaliku omavalitsuse otsusele ning nii Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kui ka Keskkonnaministeerium on hetkel seisukohal, et ülekaalukas riigi huvi puudub, siis Keskkonnaamet on seisukohal, et KMH eelhinnangut veel ei koostata.

11.04.2023 informeeris Keskkonnaametit telefonivestluses Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, millega teatas, et vajab omapoolse otsuse kujundamiseks lisainformatsiooni ning lisaäega.

Keskkonnaamet pikendas 11.04.2023 kirjaga nr DM-120426-18 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastamistähtaega kuni 01.05.2023. 01.05.2023 palus MKM uuesti vastamistähtaaja pikendamist kuni 27.06.2023, millega Keskkonnaamet nõustus 05.05.2023 kirjaga nr DM-120426-19.

Keskkonnaamet edastas ettevõttele Sokkel Karjäärid OÜ 06.06.2023 kirja nr DM-120426-20, millega teavitas ettevõtet Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse nr M-120426 peatamisest kuni lõpliku taotlust puudutavate asjaolude selginemiseni.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitus edastas 26.06.2025 Keskkonnaametile teadmiseks e-toimikust saadetud dokumendi menetluses 3-22-2046 "Sokkel Karjäärid OÜ apellatsioonkaebus Tallinna Halduskohtu 14.07.2023 otsuse peale" (registreeritud KOTKAS-s 27.06.2025 nr DM-120426-21). Dokument sisaldas Tallinna Ringkonnakohtu 11.04.2025 otsust järgmisele haldusajale number 3-22-2046 Sokkel Karjäärid OÜ kaebus Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 31. augusti 2022 otsuse nr 36 „Arvamuse andmine Mäbara liivakarjäärikeskkonnaloa nr KL-513827 taotluse kohta“ õigusvastasuse tuvastamise ja uue arvamuse andmiseks kohustamise nõuetes.

Vastavalt kohtuotsusele on haldusasja resolutsioon järgmine:

1. Tagastada vastustaja 18.09.2023 menetlusedokumentidele lisatud tõendid (digitaalse kohtutoimiku lk-d 889–892).
2. Jätta Sokkel Karjäärid OÜ apellatsioonkaebus rahuldumata ning Tallinna Halduskohtu 14.07.2023 kohtuotsus haldusasjas nr 3-22-2046 muutmata.
3. Mõista Sokkel Karjäärid OÜ-lt Põhja-Pärnumaa valla kasuks välja apellatsioonimenetlusega seotud menetluskulud 2827,78 eurot. Muus osas jätta apellatsioonimenetluse kulud poolte endi kanda.

HMS § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet **09.07.2025** haldusakti andmisest keeldumise eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määraates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid **09.07.2025** kirjaga nr **DM-120426-23**.

Avalikustamise käigus esitati ettepanek.

Riigimetsa Majandamise Keskus saatis 10.07.2025 kirja nr 3-1.1/2022/3786 (registreeritud KOTKAS-s nr DM-120426-25).

Riigimetsa Majandamise Keskus nõustub Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa andmisest keeldumisega kuna nii Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kui ka toonane Keskkonnaministeerium on öelnud, et riigil puudub seal huvi kaevandada.

Ka kohalik omavalitsus on avaldanud seisukohta, mida toetab oluline avalik huvi, mitte nõustuda kaevandamisloa andmisele Mäbara maardlas.

HMS § 40 lõikele 1 kohaselt annab loa andja enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt Sokkel Karjäärid OÜ **09.07.2025** kirjaga nr **DM-DM-120426-23** arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest.

Sokkel Karjäärid OÜ esitas 10.07.2025 pöördumise ja taotluse (registreeritud KOTKAS-s 10.07.2025 nr DM-120426-24).

Palun pöörduda Kliimaministeeriumi poole, et selgitada välja riigi huvi Mädara liivakarjääri keskkonnaloa andmise suhtes, paludes Kliimaministeeriumil hinnangu andmisel muu hulgas:

1) Arvestada riigi huvi hindamisel Mädara maardla liiva varude kvaliteediliste näitajatega (savi ja tolmu osakeste <0,063 mm (f) keskmine jääb alla 5% ja filtratsioon 1,2 m/ööpäev) ning analüüsida hinnangus detailsemalt taotletava karjääri kasutusele võtmise vajadust konkreetses piirkonnas varustuskindluse tagamiseks võrreldes teiste samaväärsete saadaolevate varudega karjääriga;

2) Hinnata taotletava karjääri eesmärki ja asukohta lähtuvalt kõikide planeeritavate või ehitatavate ehitusobjektidega, mh Rail Baltic ja uued planeeritavad tuulepargid samas piirkonnas. Seoses Rail Baltic projektiga tuleb aja- ja asjakohase hinnangu andmiseks küsida informatsiooni nii Rail Baltic Estonia OÜ-lt kui ka konkreetsemalt Rail Balticu taristu projekti Tootsi-Pärnu lõigu ehitajalt (GRK Eesti AS), kes oskab anda vajaduspõhise hinnangu hetkeolukorrast antud piirkonnas.

3) Hinnata ja analüüsida naabermaakondade võimalusi ja samaväärse kvaliteediga maavara kaevandamise tingimusi.

Seni kuni puudub riigi lõplik ja ajakohane seisukoht, puudub alus Mädara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse lõpetamiseks ja keskkonnaloa andmisest keeldumiseks. Samuti ei ole Sokkel Karjäärid OÜ-l võimalik enne riigi lõpliku seisukoha saamist kujundada enda seisukohta.

Sellest lähtuvalt palub Sokkel Karjäärid OÜ samuti pikendada Sokkel Karjäärid OÜ-le eelnõuga tutvumiseks ja arvamuse andmiseks 09.07.2025 kirjaga nr DM-120426-23 määratud tähtaega kuni eespool kirjeldatud menetluses olulist tähtsust omavate asjaolude selgumiseni.

Keskkonnaamet edastas 10.07.2025 kirja nr DM-120426-26 Kliimaministeeriumile riigi huvi väljaselgitamiseks Mädara liivakarjääri keskkonnaloa taotluses (allkirjastatud kiri saadetud 11.07.2025 nr DM-120426-27).

Keskkonnaamet saatis kirja 15.07.2025 nr DM-120426-28 menetlusosalistele, selgitades, et on edastanud seoses MaaPS § 55 lõikega 4 10.07.2025 kirjaga nr DM-120426-26 Mädara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse Kliimaministeeriumile, paludes hiljemalt 10.09.2025 esitada hinnang riigi huvi esinemise või puudumise kohta. Tulenevalt MaaPS § 55 lõikest 4¹ on kaevandamisloa taotluse menetlus peatunud kuni Vabariigi Valitsuse poolt nõusoleku andmise kohta otsuse tegemiseni. Eelnevast lähtuvalt ei oota Keskkonnaamet Mädara liivakarjääri keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõu kohta ettepanekuid/vastuväiteid kuupäevaks

23.07.2025. Keskkonnaamet edastab tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks täiendatud eelnõu pärast menetluse jätkamiseks vajalike asjaolude selgumist ja määrab ettepanekute/vastuväidete esitamiseks uue tähtaja.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus esitas 05.08.2025 seisukoha nr 6-2/1813-16 (registreeritud KOTKAS-s 05.08.2025 nr DM-120426-29).

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus asub lähtudes eeltoodust kindlale seisukohale, et antud juhul ei oleks riigi huvi väljaselgitamisele asumine riigiaparaadi ressursi mõistlik kasutamine, kuivõrd riigi huvi loa andmiseks ilmselgelt puudub (MaapS § 55 lg 6). Kui aga isegi kliimaminister peaks nägema Mädara maardlas kaevandamises mingit riigi huvi, ei saa see olla mistahes juhul ülekaalukas, mis võimaldaks saada nõusolek kaevandamiseks Vabariigi Valitsuselt (MaapS § 55 lg 4).

Kliimaministeerium saatis 19.08.2025 vastuskirja nr 14-6/25/3171-6 (registreeritud KOTKAS-s 21.08.2025 nr DM-120426-30). Kliimaministeerium teatas, et arvestades piirkonna senist ja prognoositavat ehitustegevust, varustuskindluse hetkeseisu ning vajadust hoida maapõueressursside kasutamine sihipärasena, leiame, et käesoleva hinnangu koostamise ajal puudub Mädara liivakarjääri kaevandamisloa taotluse menetluses maapõueseaduse § 55 lõike 5 kohane riigi huvi.

Lähtudes eeltoodust tuleb loa andmisest keelduda.

HMS § 40 lõikele 1 kohaselt annab loa andja enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt Sokkel Karjäärid OÜ XX.XX.XXXX kirjaga nr DM-XXXXXX-X arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse täiendatud eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest.

Ettepanekuid/vastuväiteid esitati/ei esitatud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.

Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega.

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkus

Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lg 1 ja § 3 p 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet saatis 04.07.2022 kirjaga nr DM-120426-4 Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse kohalikule omavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus (KOV) keeldus 31.08.2022 otsusega nr 36 keskkonnaloa andmisest.

MaaPS § 55 lõige 4 kohaselt, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

Taotletav Mäbara liivakarjäär paikneb riigile kuuluval kinnistul ning Keskkonnaamet küsis 04.10.2022 kirjaga nr DM-120426-7 riigi huvi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teatas oma 04.11.2022 kirjaga nr 17- 1/2022/6143-2, et riigil huvi puudub (registreeritud KOTKAS-s 07.11.2022 nr DM-120426-10).

Keskkonnaamet küsis 07.11.2022 kirjaga nr DM-120426-11 riigi huvi Keskkonnaministeeriumilt (praegune Kliimaministeerium). Keskkonnaministeerium teatas 13.11.2022 kirjaga nr 13-1/22/4967- 2, et riigil ülekaalukas huvi puudub (registreeritud KOTKAS-s 14.11.2022 nr DM-120426-12).

Keskkonnaamet teavitas 14.11.2022 kirjaga nr DM-120426-13 Sokkel Karjäärid OÜ-d, et Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluses on välja selgitatud, et esineb MaaPS § 55 lõike 2 punktis 10 sätestatud loa andmisest keeldumise alus. Sama kirjaga palus kaaluda taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 2 nädala jooksul kirja kättesaamisest alates.

Sokkel Karjäärid OÜ saatis 28.11.2022 Keskkonnaametile vastuskirja milles teavitati, et KOVi otsus on kohtus vaidlustamisel ning taotleja on koostamas analüüsi varustuskindluse kohta ja edastamas seda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (registreeritud KOTKAS-s 28.11.2022 nr DM-120426-14).

Sokkel Karjäärid OÜ saatis 09.01.2023 dokumendi „Maavara varustuskindluse tagatuse analüüs taotletav Mäbara liivakarjäär“ (koostaja Mäebüroo Nord OÜ, registreeritud KOTKAS 10.01.2023 nr DM-120426-16).

Keskkonnaamet esitas ettevõttele 17.01.2023 kirja nr DM-120426-17, millega märkis, et kuna Sokkel Karjäärid OÜ esitas vaide kohaliku omavalitsuse otsusele ning nii Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium kui ka Keskkonnaministeerium on hetkel seisukohal, et ülekaalukas riigi huvi puudub, siis Keskkonnaamet on seisukohal, et KMH eelhinnangut veel ei koostata.

Tuginedes HMS § 5 lõikele 2, teatas Keskkonnaamet 06.06.2023 kirjaga nr DM-120426-20 ettevõtet Mäbara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse nr M-120426 peatamisest kuni lõpliku taotlust puudutavate asjaolude selginemiseni.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitus edastas 26.06.2025 Keskkonnaametile teadmiseks e-toimikust saadetud dokumendi menetluses 3-22-2046 "Sokkel Karjäärid OÜ apellatsioonkaebus Tallinna Halduskohtu 14.07.2023 otsuse peale" (registreeritud KOTKAS-s 27.06.2025 nr DM-12042621). Vastavalt Tallinna Ringkonnakohtu 11.04.2025 otsusele haldusajale number 3-22-2046 Sokkel Karjäärid OÜ kaebus Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 31. augusti 2022 otsuse nr 36 „Arvamuse andmine Mädara liivakarjäärikeskkonnaloa nr KL-513827 taotluse kohta“ õigusvastasuse tuvastamise ja uue arvamuse andmiseks kohustamise nõuetes jäeti Sokkel Karjäärid OÜ apellatsioonkaebus rahuldamata ning Tallinna Halduskohtu 14.07.2023 kohtuotsus haldusajale nr 3-22-2046 muutmata.

Arvestades asjaolusid, et KOV ei ole loa andmisega nõus ning Keskkonnaamet keeldub keskkonnaloa andmisest, ei ole vajalik täiendavalt kaaluda KMH algatamise või algatamata jätmist.

3.3. Riigi huvi

Kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega.

Keskkonnaamet saatis 04.07.2022 kirjaga nr DM-120426-4 Mädara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse kohalikule omavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus (KOV) keeldus 31.08.2022 otsusega nr 36 keskkonnaloa andmisest.

MaaPS § 55 lõige 4 kohaselt, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

Taotletav Mädara liivakarjäär paikneb riigile kuuluval kinnistul ning Keskkonnaamet küsis 04.10.2022 kirjaga nr DM-120426-7 riigi huvi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teatas oma 04.11.2022 kirjaga nr 17- 1/2022/6143-2, et riigil huvi puudub (registreeritud KOTKAS-s 07.11.2022 nr DM-120426-10).

Keskkonnaamet küsis 07.11.2022 kirjaga nr DM-120426-11 riigi huvi Keskkonnaministeeriumilt (praegune Kliimaministeerium). Keskkonnaministeerium teatas 13.11.2022 kirjaga nr 13-1/22/4967- 2, et riigil ülekaalukas huvi puudub (registreeritud KOTKAS-s 14.11.2022 nr DM-120426-12).

Keskkonnaamet küsis 10.07.2025 kirjaga nr DM-120426-26 riigi huvi Kliimaministeeriumilt. Kliimaministeerium teatas 19.08.2025 vastuskirjaga nr 14-6/25/3171-6, et riigi huvi puudub (registreeritud KOTKAS-s 21.08.2025 nr DM-120426-30).

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

3.4.1. Keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõu avalikustamise käigus esitatud ettepanekud ja arvamused

Esitatud ettepanekud ja arvamused on toodud ptk-s 2.2.

3.5. Kaalutlused keskkonnaloa andmisest keeldumisel

Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega.

MaaPS § 49 lõike 6 alusel saatis Keskkonnaamet 04.07.2022 kirjaga nr DM-120426-4 Mädara liivakarjääri keskkonnaloa taotluse kohalikule omavalitsusele (Põhja-Pärnumaa vald) arvamuse avaldamiseks. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu keeldus 31.08.2022 otsusega nr 36 keskkonnaloa andmisega (registreeritud KOTKAS-s 13.09.2022 nr DM-120426- 5), märkides järgmist:

Taotletava Mädara liivakarjääri mäeeraldis ja teenindusmaa asuvad rohelise võrgustikutuumalas T-7 (riigi väike tuumala). (Lk 6).

Lk 8-10: 16.08.2022.a. esitas MTÜ Mädara Mäed ettepaneku (registreeritud DHK 18.08.2022 nr62/1600-1) Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele ja Põhja-Pärnumaa Vallavolikogule mitte nõustuda kaevandamisloa andmisega Mädara maardlas ja andsid teada, et on alustanudkarjääri rajamise vastu allkirjade kogumist. Ühtlasi tehti ettepanek Mädara vallseljakukohaliku kaitse alla võtmiseks. 22.08.2022.a. oli kogutud 137 nõuetele vastavat allkirja.16.08.2022.a. algatas kohalik kogukond allkirjade kogumist veebis <https://petitsioon.ee/sailitame-madara-liivaluited/> . 22.08.2022.a. oli kogutud 200 allkirja. Arvestades kohalikukogukonna 22.08.2022.a. esitatud ühist pöördumist koos allkirjadega on kohalike mure ja vastuseis kaevanduse avamise osas väga tugev kuna kaevandamise käigus muutub oluliselt loodusmaastik ja kaob unikaalne pinnavorm, mis on piirkonnas ainulaadne.

Kohalik omavalitsus leiab, et kuigi kaevandamisega seoses laekuks kohaliku omavalitsusetulubaasi kaevandustasud 01.01.2021 jõustunud keskkonnatasude seaduse § 551 alusel, ei kaalu see üles muude väärtuste kadumisega kaasneva kahju kohalike elukeskkonnas ning tähelepanuta ei saa jätta kogukonna suurt vastuseisu. Ettevõtlusvabadus ei anna kaevandamisloa taotlejale õigust nõuda, et ta saaks kasutada maavara kui rahvuslikku rikkust oma ettevõtluse huvides. Keskkonnaseadustiku üldosa seadus (edaspidi KeÜS) § 3lõikes 2 on loetletud olukorrad, mil tuleb eeldada olulise keskkonnahäiringu tekkimist. Teguei ole ammendava loeteluga, põhjendatud juhtudel võib oluliseks pidada ka selles lõikes nimetatata häiringuid. Muu hulgas tuleb olulise keskkonnahäiringu tekkimist eeldada keskkonna kvaliteedi piirväärtuse ületamise korral (KeÜS § 3 lõike 2 punkt 1). Keskkonnakvaliteedi piirväärtus on keskkonna keemilisele, füüsikalisele või bioloogilisele näitajale kehtestatud piirväärtus, mida ei tohi inimese tervise ja keskkonna kaitsmise huvides ületada(KeÜS § 7 lõige 3). KeÜS § 11 lõike 2 kohaselt tuleb keskkonnariskiga tegevuste suhtesotsuste tegemisel selgitada välja nende tegevuste mõju keskkonnale.

Kuna kavandatav tegevus on olulise mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring võikeskkonnarisk on eeldatavasti arvestatav ning antud tegevuseks esineb oluline avalik huvi, tuleb vältida alasid, mis asuvad rohelises võrgustikus ja on piirkonnas ainulaadsed ning unikaalsed loodusmaastikud nagu kavandatav Mädara liivakarjääri ala. Menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamise kohustus on sätestatud ka haldusmenetluse seaduse §-s 6.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu on kaevandamisloa taotluse läbivaatamise menetluses välja selgitanud asjas tähtsust omavad asjaolud, mis on taotlusega mittenõustumise aluseks ning algatab Mädara vallaseljaku kohaliku kaitse alla võtmist vastavalt MTÜ Mädara Mäed tehtud ettepanekule. (lk 8-9).

Sokkel Karjäärid OÜ pöördus Keskkonnaameti poole 30.09.2022 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 03.10.2022 nr DM-120426-6), taotledes menetlustähtaja pikendamist ning riigi huvi väljaselgitamist Mädara liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotluse menetluse raames. Lisaks andis Sokkel Karjäärid OÜ teada, et esitas 28.09.2022 kaebuse Tallinna Halduskohtule valla 31.08.2022 otsuse nr 36 õigusvastaseks tunnistamiseks ning vastustaja kohustamiseks kaevandamisloa taotluse suhtes uuesti arvamuse andmiseks kahe kuu jooksul kohtuotsuse jõustumisest.

Riigi huvi puudumist on käsitletud peatükis 3.3.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitus edastas 26.06.2025 Keskkonnaametile teadmiseks e-toimikust saadetud dokumendi menetluses 3-22-2046 "Sokkel Karjäärid OÜ apellatsioonkaebus Tallinna Halduskohtu 14.07.2023 otsuse peale" (registreeritud KOTKAS-s 27.06.2025 nr DM-12042621). Vastavalt Tallinna Ringkonnakohtu 11.04.2025 otsusele haldusajale number 3-22-2046 Sokkel Karjäärid OÜ kaebus Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 31. augusti 2022 otsuse nr 36 „Arvamuse andmine Mädara liivakarjäärikeskkonnaloa nr KL-513827 taotluse kohta“ õigusvastasuse tuvastamise ja uue arvamuse andmiseks kohustamise nõuetes jäeti Sokkel Karjäärid OÜ apellatsioonkaebus rahuldamata ning Tallinna Halduskohtu 14.07.2023 kohtuotsus haldusajale nr 3-22-2046 muutmata.

Jõustunud kohtuotsust tähtaja jooksu edasi ei kaevatud, jättes Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 31.08.2022 keelduva otsuse nr 36 jõusse.

Eeltoodu alusel esineb MaaPS § 55 lg 2 p-s 11 sätestatud alus keskkonnaloa andmisest keeldumiseks.

4. VAIDLUSTAMINE

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.